

ทิวมีโทษ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เรื่องของกรรมะ เวลากรรมะเขาบอกว่ามันคือสภาวะกรรม สมมุติคือไม่มี สภาวะรองรับ สิ่งที่มีสภาวะสิ่งนั้นคือความจริง แล้วสภาวะต่างคนต่างจริงนั้น มัน จะไม่ให้โทษกับใคร นี่เวลาเขาพูดของเขา

แต่ความจริงของเราละ สิ่งต่างๆ เกิดขึ้น สภาวะ ความรับรู้ ใจ รู้สุข ใจ ชั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ความจับต้องได้ ใจ ความคิดก็มี เวทนามี ข้อมูล ก็มี ปรงแต่งก็มี วิญญาณก็มี แต่มีเกิดดับ สภาวะนี้มันมีของมัน แต่มันมีกิเลสตัดหา ความทะยานอยากที่เขาไม่รู้ไม่เห็น ใจ คำว่ากิเลสตัดหาความทะยานอยากเขาบอกว่า เป็นอึดตาแล้วเป็นอนัตตา สิ่งนี้มันเป็นอึดตาเป็นอนัตตามันเกิดดับ สิ่งทุกอย่างมัน เกิดดับ

การเกิดดับถ้าคิดแบบวิทยาศาสตร์แบบนี้ มันก็เหมือนพระอาทิตย์ที่มันเกิด ดับ เราถึงบอกใจ เสไฟฟ้ามันก็เกิดดับ พอมันเกิดดับขึ้นมา เขาบอกว่า “สิ่งนั้นมัน เป็นการพูดโดยเฉไฉ” แต่พูดด้วยเอาเหตุเอาผล ใจ ด้วยความรู้ลึกความนึกคิด ใจ ความรู้สึก ความเป็นจริงมันเป็นสภาวะที่มันเป็นนามธรรมมันก็เกิดดับไซ้ไหม แต่ เสไฟฟ้ามันก็เกิดดับโดยที่เห็นชัดๆ นะ มันยังพิสูจน์ได้ มันยังเป็นสภาวะที่มันจับ ต้องได้ด้วยรูปของตา ด้วยการรับรู้ของแสง การรับรู้มันยังชัดเจนขนาดนั้น แต่เขาก็ บอกว่า “นั่นเป็นการเฉไฉ” มันไม่เป็นการเฉไฉเลย แต่มันเป็นการบอกสัจจะความ จริง

สิ่งนั้นมันคืออะไรละ สิ่งที่ความเห็นของแต่ละคนมันเกิดขึ้นมานะมันคือคือ ทิว ! ทิวเสมอกัน ทิวไม่เสมอกัน ทิวไม่เสมอกันทิวอะไร ทิวคือความเห็น ใจ สิ่ง

ทิวินิความเห็นนะ สัมมาทิวินิ มิฉฉาทิวินิ ทิวินิความเห็นอันที่มั่นกระทบกระทบกันอยู่ใน หมู่คณะเรา ที่มั่นกระทบกระทบกันด้วยความทิวินินี้แหละ

ถ้าทิวินิเห็นใหม่ แม้แต่เราทำข้อวัตร เราทำงาน ทำก่อนไป ทำเข้าไป ทำ หลังไป มันก็คืออะไร ก็คือทิวินิใจ ทิวินิของคนว่าควรทำอย่างไร แล้วยึดมั่นทิวินิของตัว ถ้ายึดมั่นทิวินิของตัว เวลามีปัญหาขึ้นมาของเรานะ ของหมู่คณะเราจะมีการประชุม กัน มีการเคลียร์กัน มีการประชุมกันว่า เหตุและผลสิ่งใดสมควรอย่างไร เห็นใหม่ เอาเสียงส่วนใหญ่ นะ

ดูอย่างทางโลกเขามีประชาธิปไตย แต่ในทางธรรมของเรานะธรรมาธิปไตย ธรรมาธิปไตยคือเห็นเหมือนกันหมดใจ แต่เห็นเหมือนกันหมดต้องแบบว่าฉันตามติ จะไม่มีการคัดค้าน ถ้ามีการคัดค้านการประชุมนั้นสิ้นสุดลงไม่ได้ การสิ้นสุดของการ ประชุมของเราคือสาธุ เช่น การทำสังฆกรรม เวลาทำสังฆกรรมของเรา เราทำพร้อม กัน มันเป็นการวะ ๖ การประชุมๆ พร้อมกัน เวลาเล็กๆ ประชุมพร้อมกัน มี ความเห็นเสมอกัน เวลาที่มีสิ่งใดเราควรคุยกัน เราควรเคลียร์ต่อกัน

การเคลียร์ต่อกันเห็นใหม่ ในปัจจุบันนี้ทางโลกเขาบอกเลย การแก้ไขปัญหาคือการแก้ไขด้วยการเจรจาที่ดีที่สุด การแก้ไขด้วยกำลัง การแก้ไขด้วยสงคราม การแก้ไขด้วยสิ่งต่างๆ มันจะไม่มีที่สิ้นสุดหรอก มันจะมีสงครามต่อไปเรื่อยๆ

แต่การเจรจา การเจรจามันก็ไม่ได้ผล ไม่ได้ตั้งใจ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แต่มันก็เป็นการเจรจา การยอมรับใจใหม่ เพราะการเจรจาด้วยเหตุด้วยผล อีกคนไม่เห็นด้วย ก็จริงอยู่ แต่เราจำนนด้วยเหตุด้วยผล สิ่งที่เราไม่พอใจ สิ่งที่เราค้างค้ำอยู่ในใจมันก็คือทิวินิมานะของเราเอง

ทิวินิมานะของเราเอง ความเป็นไปของโลก ตามข้อเท็จจริงของโลก ข้อเท็จจริงของโลกเขาเป็นอย่างนั้น ถ้าข้อเท็จจริงของโลกนะ คูชิ สภาคกรรม เราเกิดมาบนสภาคกรรม สภาวะที่เป็นกรรมร่วมกันมาอย่างนี้ ถ้าเกิดมาร่วมสภาคกรรม ร่วมกันอย่างนี้เราจะปฏิเสธสภาวะกรรมได้อย่างไร

คูชิ คุณดุกาลที่มันเปลี่ยนไปนะ ฤดูร้อน ฤดูหนาว ฤดูฝน ฤดูหนาวนะแล้วก็ไปฤดูร้อน ฤดูฝน มันเปลี่ยนของมันไปอย่างนี้ ถ้ามันเปลี่ยนไปอย่างนี้ เราไม่พอใจ ขนาดไหนมันก็เปลี่ยนตามฤดูกาลนะ ฤดูกาลมันมีชีวิตใหม่ ฤดูกาลมันมีความอัจฉา มาคร้าย อัจฉาธาร้อนที่จะทำร้ายเราใหม่ มันเป็นฤดูกาลของเขา แล้วฤดูกาลของเขา แล้วในฤดูกาลนั้นมันยังเกิดภัยแล้ง เกิดอะไรต่างๆ ในฤดูกาลอย่างนั้นอีก ธรรมชาติของมันๆ เป็นสภาวะแบบนั้น

แล้วธรรมชาติมันเกิดจากสิ่งใดละ ธรรมชาติก็เกิดจากธรรมชาตินี้แหละ อ้าว ! ก็ธรรมชาติที่มันแปรสภาวะก็เกิดจากสภาวะธรรมชาติกาลเวลาที่มันเปลี่ยนแปลง มา มันเกิดจากอะไรละ ก็เกิดจากสภาวะธรรมชาตินั้นแหละ ในธรรมชาติใครเป็นคนอาศัยมันละ ใครเป็นคนถือกุลกับมันละ ก็มนุษย์ไงละ ก็สัตว์ก็สิ่งแวดล้อมต่างๆ มันก็อาศัยถือกุลกัน ไม่มีมนุษย์นะ เจอโรคทำร้ายมนุษย์ มนุษย์มันตายไปหมด ธรรมชาติมันก็ต้องปรับตัวมันเอง ธรรมชาติก็เกิดจากธรรมชาตินั้นแหละ สิ่งที่ดีมันก็ส่งต่อสิ่งที่ดี สิ่งที่ไม่ดีมันก็ส่งต่อสิ่งที่ไม่ดีตลอดไป

ที่นี่เราเกิดมาในสภาวะกรรมเหมือนกัน สิ่งที่เป็นไป ถ้าสิ่งที่เป็นไปด้วยเหตุด้วยผล มันด้วยเวรด้วยกรรมนะ คนมีบุญมีกรรมขึ้นมา คนมีบุญดีขึ้นมา คูผู้มีศีลมีธรรมอยู่ที่ไหนฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ก็ธรรมชาตินั้นนะ มันก็ตกต้องตามฤดูกาล พี่ชพันธ์ัฐัญญาหารมันก็อุดมสมบูรณ์ คนก็อยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ภิกษุสมณะ ชี พราหมณ์ ก็มีโอกาสได้ภาวา สมณะ ชี พราหมณ์ ได้ภาวา สมณะ ชี พราหมณ์ได้ทำอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์บ้างกับสมณะ ชี พราหมณ์.. สมณะ ชี พราหมณ์ปัจจุบันเราอาศัยเขาอยู่นะ

คูชิ สังคมตระกูลใด ครอบครัวใดที่มีความผูกพัน มีความรัก มีความเชิดชูกัน ขนาดไหน ตระกูลนั้นก็พลัดพรากเป็นธรรมดา คูชิ ทางพระเจ้าให้พร ให้ปู่ย่าตายายตายก่อน แล้วพ่อแม่ตายไป แล้วให้ลูกหลานตายไป ผู้ที่เป็นเจ้าภาพเขาไม่พอใจ มากเลย ให้พรอย่างนี้ได้อย่างไร

อ้าว ไม่จริงหรือ ปู่ย่าตายายตายไปก่อน แล้วก็ให้พ่อแม่ตายไป ลูกหลานก็ ตามกันไป นี่มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นเรื่องที่ถูกต้อง แต่ถ้ามันพลิกกลับละ ลูกหลาน

ตายก่อนนะ พ่อตายก่อน ปู่ยังนั่งเฝ้าอยู่ ปู่ก็ทำศพ ปู่จะมีความเสียใจซ้ำใจใหม่ เห็นใหม่

ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนั้น แต่เวลาพอพูดขึ้นมาเราไม่กล้าพูดกัน โลกเขาไม่กล้าพูดกันตามความเป็นจริงกัน เขาต้องพูดโดยสังคมนิยม เขาไม่พูดถึงสัจจะความจริง

ถ้าพูดถึงสัจจะความจริง แล้วเราเกิดมา เรามาประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา เราจะเอาความจริงของเราขึ้นมา เราจะสังคมนิยม สังคมนิยมอย่างไร คุณติ ในปัจจุบันนี้นิยมในการประพฤติปฏิบัติ ก็สังคมนิยมไง สังคมก็บัญญัติศัพท์กันขึ้นมา การประพฤติปฏิบัติก็บัญญัติศัพท์กันขึ้นมา สิ่งใดบัญญัติขึ้นมาตามที่เขาสังคมนิยมกัน เพื่อความพอใจกัน เพื่ออนุโลมตามความเห็นของกิเลสกันไป

แต่ถ้าเราศึกษาของเราละ เราทำของเราละ เราปฏิบัติของเราเห็นใหม่ นี่ไง เราถึงไม่มีทิฐิมานะ ในตามกิเลสของเรา ไม่มีทิฐิมานะตามที่สังคมนิยมเขาเชิดชูกัน แต่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราศึกษาขึ้นมาโดยบัญญัติ โดยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยข้อวัตร ข้อธรรม โดยประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมา แล้วประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมา เราตั้งสติปัญญาของเรา แล้วถ้าเราปฏิบัติของเราไป นี่ความเป็นจริงที่มันเกิดขึ้นมา

ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะ เราเดินไป เราผิดพลาดในสิ่งใด พอมีสติก็เตือนเราขึ้นมา ผิดแล้วใหม่ เราผิดมาเห็นใหม่ เราทำของเรา สิ่งใดที่เราทำมา เราผิดพลาดมา เราไม่มีสติสัมปชัญญะพอ เราทำอะไรผิดพลาดมานี้มันเตือนตัวเราเองเห็นใหม่ มันเตือนเราในปัจจุบันนี้ มันเตือนเราในขณะนั้น เพราะมันเตือนเราในขณะ เรามีอะไรละ เราก็กำหนดความสดสังเวช

ความสดสังเวช ถ้าเราเตือนเราเอง เราจะไม่มีใครมาเตือนเรา พอไม่มีใครมา มีความเห็นในเรื่องการกระทำของเรา นี่ไง สิ่งนี้เรายอมรับ แต่ถ้ามีคนมาเตือนเรา มีคนมาบอกเรา ทิฐิมันเกิดแล้ว มันจะเป็นจริงตามนั้นใหม่ มันจะมีความเห็นใหม่

ฉะนั้นการปฏิบัติของเรา การปฏิบัติหมายถึงว่า มันเป็นการปฏิบัติในการควบคุมจิตใจของเรา ถ้าเราควบคุมใจของเรา เรามีโอกาสได้บริหารใจของเรา แต่ไม่ได้ควบคุมบริหารใจของเรา เราให้มันควบคุมเราต่างหากละ เราให้ค้นหาความทะยานอยากมันล้นฟุ้ง มันจินตนาการ มันมีทิฐิมานะ มันมีความเห็นของมันไป แล้วเราจะเหนื่อยมาก เราจะตามมันไปไม่มีวันที่สิ้นสุดนะ

โลกจะเจริญขนาดไหน โลกจะเสื่อมทรามไปขนาดไหน เราก็คือเรานี้แหละ ความเห็นของเรา ความทุกข์ความสุขของเรานั้นก็คือเรานั้นแหละ พอมันคือเรานั้นแหละเราต้องดูใจเรา ถ้าดูใจเราเห็นใหม่ นี่คือการประพาศปฏิบัติ

การประพาศปฏิบัติคืออะไร คือศีล สมาธิ ปัญญา ศีลมันอยู่ที่ไหน สมาธิมันอยู่ที่ไหน สติมันอยู่ที่ไหน มันอยู่ในตำราที่ไหนละ มันอยู่กับครูบาอาจารย์ใช้ไหม ที่เราเทศน์อยู่นี้มันอยู่กับเราหรือ มันอยู่ของเรานั้นก็เป็นสมบัติของเรานะ ถ้าเรามีสติขึ้นมาเราก็ไม่ไปทุกข์ร้อนกับคนอื่นละ มันเป็นสมบัติของผู้เทศน์นะ

แล้วสมบัติของผู้ฟังละ สมบัติของเราอยู่ที่ไหนละ ถ้าสมบัติของเรา ดูจิตใจ เรามันมีมารยาสาโดยขนาดไหน มันมีความพอใจไหม มันมีความขัดข้องหมองใจขนาดไหน ถ้ามีความขัดข้องหมองใจนั้นมันคืออะไร สิ่งของมันเกิดขึ้นมาจากใจ ความขัดข้องหมองใจ ความไม่พอใจ ที่จิตใจเรานั้นขัดแย้งอยู่นี้มันคืออะไร ถ้ามันคืออะไรนี้ ! พระปฏิบัติเราอยู่ที่นี้ สมบัติของพระคือศีลธรรม สมบัติของพระคือการสติปัญญาที่เราจะใคร่ครวญตัวของเราได้ สมบัติของพระไง สมบัติที่เขาเชิดชูกันนะ

ดูซิ คุณพระบ้านชี เขาเคยมาเยี่ยมเรานะ ฟังบวชใหม่ อู้.. เขามาถึงนะ เขาบอกว่า “อู้...หลวงพ่อบวชมาก็พรรษาแล้วนะ อู้...หลวงพ่อก็ไม่มีอะไรเลยนะ อู้..ผมฟังบวชนะ เครื่องยนต์กลไกครบเลยนะในกุฏิของผมนะ มีเครื่องเสียง มีทุกอย่างพร้อมเลย อู้...หลวงพ่อบวชมาขนาดไหนนะ”

เขาสมเพชเรานะ เขาสมเพชเรามาก ทั้งๆ ที่เขาฟังบวชนะ เขาเห็นเราบวชมาขนาดนี้นะ เขาเห็นเราไม่มีอะไรเลย เขามาเยี่ยม.. เขามาเยี่ยม เขาบอก อู้...ไม่มีอะไรเลยนะ อู้...ดูแล้วมันแบบว่ามันด้อยค่ามากนะ

แต่ในความเห็นของเรา เรากลับตั้งเวชคนพุดนะ คนพุดเขาพุดด้วยความ
 ภูมิใจนะว่าเขาเพิ่งบวชพรรษาเดียว ในห้องในกุฏิของเขามันจะมีเครื่องเสียง มีเครื่อง
 อำนวยความสะดวกครบชุดเลย! อู้ฮู...บวชมาตั้งนานไม่มีอะไรเลยนะ เขาตั้งเวชเรา
 มากเลย เขาไปติดสมบัติทางโลก

สมบัติทางโลกนะ เราเดินผ่านไปร้านขายเครื่องเสียงสิ มันมีครบชุดเลย มันมี
 ทุกยี่ห้อเลย มันมีความสุขใหม่ เจ้าของร้านเขาทุกข์เกือบตายนะ เพราะสินค้าเราเอา
 ของเขามา สินค้ามันจะขายได้มากน้อยแค่ไหน เครื่องเสียงมันไม่ให้สุขไม่ทำให้ทุกข์
 ใครเลย เจ้าของร้านขายเขาอยากจะระบายสินค้าของเขาออกไปมหาศาล

แล้วนี่ของเรามี ขนาดร้านขายเครื่องเสียงนะ มันยังไม่มีความสุขความทุกข์
 เลย แต่ของเขามีเข้ามา เขามีความภูมิใจของเขา นี่คือทิวน์ของ ความเห็นผิดของเขา
 แต่สมบัติของเรา ถ้าเรามีสติเราระลึกถึงการกระทำของเรา เราก็สลัดใจนะ ธรรม
 สังเวช มันเป็นสภาวะธรรมแล้วมันสลัดสังเวชนะ คอตกนะ

ดูซิ ดูหมาสิ หมาที่มันมีนิสัยดินะ มันทำความผิดนะ มันหนีไปเที่ยว เวลามัน
 เดินกลับมาหาเราหางมันตกเลยนะ มันกลัวโดนทำโทษ หางมันตก มันรู้จักว่ามันทำ
 ผิด หมามันยังรู้ถูกรู้ผิดนะ เราเป็นคน แล้วเราก็เป็นพระด้วย ถ้าเราเป็นคน แล้วเราก็
 เป็นพระด้วย ความถูกความผิด เราควรที่ตั้งสติ เราควรระลึกรู้เตือนใจตัวเอง ทิวน์
 ความเห็นนั้นนะเราต้องตัดแปลง ไม่ใช่ทิวน์ความเห็นนะจะให้มันเข้มแข็ง จะเอาเหตุ
 เอาผลทางวิทยาศาสตร์หนุนมันให้มันเข้มแข็งว่าเราคิดถูก เราทำถูกต้อง เพราะมัน
 เป็นทางความถูก

เวลาทางโลกนะมันเป็นประโยชน์กับเขา เวลาเป็นทางธรรมเราต้องกดตัวเรา
 ลงให้ได้ กดทิวน์มานะเราลงให้ได้ ถ้าเรากดทิวน์มานะด้วยสติด้วยปัญญาของเรา ถ้าเรา
 ไม่มีปัญญา ไม่มีสติปัญญา จับทิวน์มานะ.. จับทิวน์มานะ.. จับความคิดเรานะ จับ
 ความคิดความเห็นที่มันติดอยู่เอามาพิจารณา ดูว่าความคิดความเห็นของเรามัน
 ถูกต้องไหม

แล้วความคิดความเห็นนะ เวลาเราปฏิบัติไปแล้วความคิดความเห็นนะเรา
 ละเอียดลงเรื่อยๆ ปัญญาที่เกิดจากเรามันจะละเอียดลงเรื่อยๆ ปัญญาที่เคยเกิดกับเรา

ในปัจจุบันน้ำมันเป็นอย่างหนึ่ง ปัญญาในอนาคตนะ ถ้าสติปัญญาเราดีขึ้น เราจะเห็น
ความผิดพลาดเรามากขึ้นไปเรื่อยๆ เราจะสลดสังเวชมาก

หลวงตาท่านพูดประจำ “มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด” มรรคหยาบๆ เราว่า
เราทำความดี ความถูกต้องมันเป็นมรรค แต่ถ้ามันยังยึดถือ นี่ทิลิมิ ยึดถือความเห็นอัน
นี้ด้วยความยึดมั่นถือมั่น มันจะไม่คลายตัว ไม่ปล่อยความคิดความเห็นอย่างนี้ แล้ว
ความคิดความเห็นที่จะเป็นประโยชน์กับเขาข้างหน้ามันจะเกิดมาไม่ได้เพราะอะไร
เพราะจิตมันยึดมั่นถือมั่นกับขั้น ๕ มันยึดมั่นถือมั่นกับความคิดอันนี้ ถ้าจิตมันยึด
มั่นถือมั่นกับความคิดอย่างนี้ มันไม่ปล่อยความคิดอย่างนี้ จิตนี้มันจะมีโอกาส มี
ปัญญาที่เกิดขึ้นละเอียดกว่านี้ได้อย่างไร

จิตถ้ามันปล่อยความยึดความเห็นอย่างนี้ มันปล่อยของมันไป แล้วเวลา
ปัญญามันเกิดขึ้นมา ความคิดความเห็นมันจะละเอียดไปเรื่อยๆ หลวงตาท่านเน้นย้ำ
ประจำ “มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด ! มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด !” มันฆ่าด้วย
ไม่ให้มรรคมันเกิดเลยละ มันฆ่าเพราะอะไร เพราะมันยึดมั่นถือมั่นทิลิมิมานะของเรา
มันยึดมั่นถือมั่นความเห็นของเรา ว่าความเห็นของเรานี้มันถูกต้องเห็นใหม่ นี่สมบัติ
ของพระ

สมบัติของพระถ้ามันปล่อยความยึดมั่นถือมั่นอันนี้ ยึดมั่นถือมั่นนี้ปล่อยวาง
มัน พอปล่อยวางมัน สติมันเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ มีสติขึ้นมา มันปล่อยมันวางตัวมัน
เองคูชิ เวลาน้ำท่วมกรุงเทพฯ ทำไมในหลวงท่านบอกให้ทำแก้มลิงนะ แก้มลิงนะ
เขาให้เอาน้ำไปพักไว้ พอเอาน้ำนั้นไปพักไว้ น้ำนั้นนะเอากลับมาใช้ประโยชน์ได้

ความคิดความเห็นเราก็เหมือนกัน ในเมื่อน้ำมันท่วมนะ ความคิดความเห็น
นะทิลิมิมันท่วมใจนะ แล้วถ้ามันมีแก้มลิงนะ มันเอาความคิดความเห็นนั้นนะด้วย
สติปัญญานะ ปล่อยวางมัน ขยับเคลื่อนมันให้ออกไปพักไว้ที่แก้มลิง ความคิด
ความเห็นนะมันไม่ไปไหนหรอก ความเห็นของเรา ความคิดของเรา สัญญาของเรา
สังขารของเรา มันก็ปรุงแต่งซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า จากข้อมูลเดิมเรานี้แหละ
จากข้อมูลเดิมๆ เพราะอะไร เพราะข้อมูลของเราคือสัญญาที่ข้อมูลของเรา จริตนิสัย
เป็นอย่างไร มันก็เป็นอย่างนั้นนะ

แต่ถ้าให้ความคิดความเห็นนะออกไปอยู่ที่แก้มลิง ไปวางไว้ก่อน แล้วพอไปวางน้ำมันก็ไม่ท่วม พอน้ำไม่ท่วม ธุรกิจเขตเศรษฐกิจเขาก็ได้ทำมาค้าขาย มันก็จะ มีระบบเศรษฐกิจ มันก็มีกำไรขาดทุนขึ้นไป มันก็มีประโยชน์ขึ้นมา

ไอ้ทิลิมิโทษความเห็นนะไปกองอยู่ที่แก้มลิงโน้น แล้วนี่ถ้าเอาทิลิมิโทษความเห็นจากแก้มลิงนะเอาเข้ามาในกรุงเทพฯ น้ำมันก็ท่วม เศรษฐกิจก็ทำไม่ได้ ธุรกิจก็ทำไม่ได้ทุกอย่างก็ต้องยกเลิกหมด มันก็กลายเป็นดอกเบี๋ย กลายเป็นหนี้สิน กลายเป็นอะไร มันก็ทำให้เราจมอยู่กับความคิด ทิลิมิโทษอันนั้น

แต่ถ้าในหลวงบอกให้ทำแก้มลิง นี่เราก็ต้องพยายามตั้งสติปัญญา ทำความเห็นของใจ ทิลิมิโทษไม่ต้องไปห่วงมันหรือว่ามันจะไม่อยู่กับเรานะ เอาไปไว้ที่แก้มลิงก่อน ไอ้ที่ว่าปล่อยมันไป สร้างสติปัญญาไป พอลิตสงบที่ว่ามันก็หายไปเองนะ ทิลิมิโทษก็เอาไปไว้ที่แก้มลิงก่อน แล้วพอเรามีระบบเศรษฐกิจ มันมีการทำธุรกิจ มันมีผลกำไรขาดทุนขึ้นมา มันเห็นผลประโยชน์นะ ประเดี๋ยวน้ำมา น้ำไม่เอาน้ำก็เป็นเกษตรกรรม ธุรกิจเศรษฐกิจเราไม่ต้องการน้ำ ที่นี้อันนั้นนะ พอน้ำมันเริ่มลด สิ่งต่างๆ ไป ถ้าเราจะชักน้ำจากแก้มลิงมาใช้ประโยชน์มันยังได้อีกนะ

เราไม่ต้องการหрок แต่เราต้องการน้ำประปา เราต้องการน้ำอุปโภคบริโภค เราต้องการของเรา เราไม่ต้องการทำเกษตรกรรม แต่เราก็ต้องใช้มันนะ ถ้าเราใช้มันเห็นไหม มันจะย้อนกลับมาจะ มันจะใช้ประโยชน์ของเราได้ มันมีการกระทำ

นี่ทิลิมิโทษ ถ้าทิลิมิโทษเราตายตัว อารมณ์ไหน หลวงตาท่านบอกว่า “อย่าเสียดายอารมณ์” ความคิดความเห็นของเรานะเราเสียดายอารมณ์นะ โอ้.. เรามีปัญญานะ เราคิดได้ อู้.. สิ่งนี้มันเป็นปัญญาของเรานะ อู้...อย่างนี้ต้องจดลิตสิทธิ์เลยนะ อู้..ให้คนอื่นก็อ้อมปี่นะ มันเป็นปัญญาของเรา เรากอดมันนะ เราอยู่กับทิลิมิโทษ พอเรายึดมันมันกับอารมณ์อันนี้ อารมณ์อื่นมันเกิดขึ้นไม่ได้ อย่าเสียดายอารมณ์ ทั้งมันไป ทั้งมันไป มันทั้งไม่ได้.. มันทั้งไม่ได้เพราะมันเป็นวิทยาศาสตร์ไง เพราะมันเป็นความจริง

มันเกิดมันถูกต้องมีเหตุผลรองรับหมด จะทั้งมันได้อย่างไร ทั้งไม่ได้หрокของมันเป็นจริงๆ ของมันเป็นความจริงทั้งนั้นนะ ทั้งไม่ได้ ทั้งไม่ได้ เอ้า...วิทยาศาสตร์

เป็นวิทยาศาสตร์นะ ปรียัตเป็นปรียัต ถ้าเป็นปฏิบัตินะ พุทโธๆ นะ ตั้งสติ เอาปัญญา
อบรมสมาธิ

ความคิดนี้มันถูก มันถูกเพราะเหตุใด ทำไมมันถึงถูก แล้วความถูกความคิดนี้
กินได้ไหม ความคิดนะเป็นประโยชน์กับเรากินอร่อยไหม กินลงท้องไปแล้วท้องไม่
ขัด อาการหิวโหยขาดไปจริงไหม.. ไม่มีหอรอก ความคิดคือความคิดเป็นนามธรรม
ท้องต้องการอาหาร เข้าออกบิณฑบาตเถอะแล้วได้อาหาร ได้ข้าวปลาอาหารมา เรา
กลับมานะเราจัดบาตรเสร็จแล้วเราได้ฉัน พอฉันขึ้นมาแล้วในท้องมันจะมีอาหาร

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นความคิดอยู่นี้มันกินได้ไหม มันเป็นประโยชน์กับเรา
จริงหรือเปล่า แต่ถ้ามันเอาเหตุเอาผลมันก็พอจะมีเหตุมีผลเพราะอะไร เพราะมันเป็น
จริตนิสัย มันเป็นที่ชอบ มันเป็นที่คิดก็พันรอบ ก็หมื่นรอบ เหตุผลก็ลงตัว
ตลอด เพราะอะไร เพราะมันเป็นสายทางของต้นหาความทะยานอยาก

แต่ถ้าว่างมันไว้ เหตุผลอันละเอียดมันจะเกิดขึ้นมา ถ้าเหตุผลอันละเอียด
ขึ้นมา ทิลูอันนั้นมันจะวางได้ เพราะอะไร เพราะมรรคละเอียดมันเกิดขึ้น เพราะเหตุ
เพราะผลที่มันละเอียดกว่า เพราะเหตุเพราะผลที่มันมีคุณประโยชน์กว่า เพราะเหตุ
เพราะผล เพราะเราต้องการสิ่งที่เป็นนามธรรม ธรรมะเห็นใหม่ สภาวะธรรมที่เป็น
นามธรรม สภาวะธรรมที่มันเกิด ความสุขความทุกข์ ความพอใจ ปัญญาที่มันเกิด
ปัญญาที่มันแยกขาด ปัญญาหยาบๆ ปัญญาขังพอเอาชีวิตรอด

ปัญญาของสัตว์ คูชิ เวลาเสื่อมมันอยู่ในป่ามันต้องหาอาหาร มันต้องใช้ไหว
พริบใช้ปฏิภาณของมันเพื่ออาหาร เพื่อท้องของมัน เพื่อดำรงชีพของมัน สัตว์ ! สัตว์
ที่เขาหาอยู่เขาหาตามธรรมชาติ โดยกินพืช เขาหาอาหารใส่ท้องของเขาด้วยเขา
กินพืชผัก เขากินใบหญ้า เขาก็ต้องระวังชีวิตของเขา มันยังมีปฏิภาณ มันยังมีไหว
พริบ แม้แต่สัตว์การอิมท้อง เขาอิมท้องมือหนึ่งเขายังต้องรักษาชีวิตของเขา เพื่อให้
ชีวิตของเขาต้องอยู่รอดไปวันหนึ่งๆ

สัตว์ที่มันต้องกินเนื้อเป็นอาหาร มันก็ต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบของมันเพื่อ
จับสัตว์นี้เป็นอาหาร นี่ไง สัตว์มันยังใช้ปัญญาของมัน แล้วเราเป็นมนุษย์ เราเป็นคน
แล้วบวชเป็นพระด้วย พระเป็นผู้ที่ประเสริฐ คูชิ เวลาบวชแล้วสึกไปเป็นบัณฑิต

เป็นบัณฑิตเพราะอะไร เพราะได้เข้ามาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตั้งแต่ปฏิสนธิจิต จิตมันปฏิสนธิวิญญาณเกิดในใจ เกิดในอะไร ในตำรา ในพระไตรปิฎกมันมีหมดนะ เราศึกษาแล้วเราเข้าใจถึงชีวิตใจ เข้าใจถึงทฤษฎี เข้าใจว่าชีวิตนี้มาจากไหน เกิดมาทำไม เกิดมาแล้วดำรงชีวิตอย่างไร ทำบุญกุศลแล้วเกิดมาเป็นเทวดา อินทร์ พรหมก็ศึกษากันไป พอศึกษากันไป พอถึงเวลาสี่ก้อออกไปเป็นบัณฑิต มนุษย์เวลามาบวชเป็นพระ เวลาสี่ก้อออกไปเขาเรียกว่าบัณฑิต

แล้วเป็นพระเราละ พระเราบวชอยู่นี่ เราประพฤติปฏิบัติอยู่นี่ เราใช้ปัญญาของเรา เราไม่ได้เป็นบัณฑิตนะ เราจะบรรลुरुธรรม เราจะเอาทิลิมิของเรา เอามานะของเรา เอาความเห็นของเราไว้อยู่ใต้อำนาจสติปัญญาของเรา สติปัญญาของเราต้องมีปัญญา ต้องใคร่ครวญแยกแยะสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์และสิ่งที่ไม่เป็นคุณประโยชน์

สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์กับโลก อาหาร.. อาหาร คูชิ เวลาเรากิน มีไก่.. ไก่ทอด ไก่ย่าง ไก่ต้ม ไก่ต่างๆ เพราะตรุษจีนนะ เขาไม่กินหอรอก.. กระจุกเขาไม่กิน เขากินแต่นื้อ กระจุกเขาโยนทิ้ง เอาไว้ให้สัตว์

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าคุณประโยชน์อะไรเป็นคุณประโยชน์ เป็นคุณประโยชน์ทั้งหมดเลยหรือ แล้วเราจะกินไก่ทั้งขนทั้งเปลือกทั้งไม่ต้องเชือดมันเลยหรือ กินสดๆ เลยหรือ เราไม่ใช้ฝึนะ ฝึคิบมันกินเลือดสดๆ พระนี่ห้ามกินเนื้อสดห้ามทั้งหมดนะ แม้แต่นื้อ ๑๐ อย่างก็ห้าม พระพุทธเจ้าห้ามไว้หมดเลยเพราะมันจะเป็นโทษ ทั้งๆ ที่กินแล้วมันอึดท้องนะ แต่มันเป็นโทษกับการประพฤติปฏิบัติ

พระพุทธเจ้ามองเอาไว้หมดเลย พระพุทธเจ้าฉลาดมาก ฉลาดด้วยพุทธวิสัยนะ สุดยอดจริงๆ พอสุดยอดก็วางธรรมและวินัย สิ่งใดที่ห้าม มันจะเกิดกระทบกระเทือนในการประพฤติปฏิบัติ มันกระทบกระเทือนนะ คูชิ อย่างนื้อสุนัขห้ามกินนื้อสุนัข เพราะนื้อสุนัขถ้ากินเข้ามาแล้วนี่กลิ่นของนื้อสุนัขมันจะเข้ามาอยู่ในสายเลือดของเรา จะไปบิณฑบาต จะไปชุกงค์ที่ไหน สุนัขมันจะมากวนเราอยู่ตลอดเวลา

ห้ามกินเนื้อสุนัข ห้ามกินเนื้องู ห้ามกินเนื้อมนุษย์ ห้ามกิน..ห้ามกินทั้งนั้นแหละ เนื้อ ๑๐ อย่าง พระพุทธเจ้าห้ามไว้หมด พอห้ามไว้หมดเวลาถ้ามันกินเข้าไปนะมันจะมีผลต่อเนื้อกันไป มันจะมีผลต่อเนื่องในการดำรงชีวิตของเรา พระพุทธเจ้าห้ามเลย ทั้งๆ ที่เราไม่มีปัญญารู้นะ เราไม่รู้หรอกว่า เอ้ากินเข้าไปแล้วนะ ก็เนื้อก็เป็นเนื้อนะ

อ้าว ทำไมหมูกินได้ ทำไมโคควายกินได้ ทำไมสุนัขกินไม่ได้ สิ่งที่เป็นโคควาย ก็ส่วนโคควายนะ เวลากินสุนัขเข้าไปมันสัญชาตญาณของมัน แล้วความเป็นอยู่ของเรา เวลาเราธุดงค์ไปพระพุทธเจ้ามองวางเป้าหมายไว้ทั้งหมด ว่าการประพฤติปฏิบัติคืออะไรที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ เราจะทำอะไรต้องสิ้นสุดแห่งทุกข์

แล้ว ! แล้วอะไรเป็นอุปสรรค อะไรเป็นสิ่งที่กีดขวาง พระพุทธเจ้าห้ามไว้เพราะอะไร เราไม่รู้ อู๊ย...วินัยนี้ยุ่งไปหมดเลย อะไรก็ยุ่งไปหมดเลย ทั้งๆ ที่เป็นเมตตา เป็นมหากรุณาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไอ้พวกเรานั้นพวกเดียวยุ่มค่อมนะ อะไรก็ไม่รู้นะ ท่านก็บัญญัติไว้แล้วเพื่อป้องกันนะ

ดูเด็กๆ ทางรัฐบาลก็บอกว่า ยาเสพติดนี้ห้ามไปหมด ห้ามเสพยาเสพติด ทำไมเขาลักเสพกันล่ะ เด็กๆ มันลักเสพของมันนะ มันด้วยการชักจูงไปของสังคม รัฐบาลเขาเห็นว่ามันเป็นโทษไง ถ้าประชากรในสังคมนั้นจะทุพพลภาพ จะไม่มีคุณภาพ สังคมนั้นจะมันคงไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้หรอก

พระพุทธศาสนาเห็นไหม คูชิ แม้แต่เนื้อ ๑๐ อย่างก็ห้าม เนื้อสดๆ ก็ห้าม เนื้อดิบๆ ก็ห้าม ห้ามทั้งนั้น เพราะถ้ามันดำรงชีวิตอย่างนั้นไปแล้วนี่ การประพฤติปฏิบัติไม่ใช่อยู่ที่.. การกระทำนั้นเป็นกรรมอันหนึ่งนะ การประพฤติปฏิบัตินี้เพราะอะไร เพราะเป้าหมายของเราะ นี่ที่สุดแห่งทุกข์ ทิลุมานะต้องฆ่ามันให้หมด

ทิลุผิด ความเห็นผิด ต่างๆ ถ้ามันเกิดขึ้นมาแล้วเราต้องมาใคร่ครวญ จับซี จับสิ่งนี้มา แล้วมาใคร่ครวญว่ามันควรจะเก็บเอาไว้กับเราไหม ถ้ามันไม่ควรเก็บไว้กับเรา แต่มันเป็นจรตนิสัยนะ เราต้องแก้ไขมัน การว่าต้องแก้ไขนะ เพราะว่าเราประพฤติปฏิบัติก็คือการแก้กิเลส ถ้าพูดถึงกิเลสมันไม่มีแล้วนะ สิ่งที่ว่าทิลุมานะต่างๆ ไม่มีผลกับเราหรอก

มันจริตนิสัยนี้ ร่องน้ำ.. ร่องน้ำนี้มีโทษกับใคร.. ร่องน้ำไม่ให้โทษกับใคร
 หรอก แต่ร่องน้ำมันเขาไปแล้ว มันทำให้ดินพังต่างๆ นี่ใจจริตนิสัยของเรา มัน
 เกิดขึ้นจากเรา มันเป็นสัญชาตญาณของเรา แต่กิเลสค้นหาความทะยานอยากมัน
 อาศัยสิ่งนี้ทำลายเราไง มันอาศัยทิลิมานะทำลาย

ทิลิมิเห็นใหม่ คำว่าทิลิมิ ทิลิมานะ มานะคือตัวตน คือกิเลส ทิลิมิคือความเห็น สิ่ง
 ต่างๆ ชั้น ๕ ชั้น ๕ มันก็เกิดดับของมัน โดยธรรมชาติของมัน แต่เพราะมันมี
 กิเลสค้นหาความทะยานอยากโดยที่เราไม่รู้ตัว ยิ่งกิเลสยิ่งละเอียดคนะ มันซึมเข้ามา..
 ก็ไม่ได้อยากนะ ก็ไม่รับรู้อะไรเลยนะ สัญชาตญาณทำไปโดยที่ไม่มีอะไรเลยนะ มัน
 อ้อยสร้อยนะ กิเลสละเอียดเราไม่รู้ว่ามันละเอียด กิเลสหยาบๆ มันเหยียบเรานะ เราก็ก
 จับขำน้ำใจ

สิ่งต่างๆ นี่มันเกิดขึ้นมากับเรานะ เราเป็นพระเป็นเจ้า พรรษาเราเยอะขึ้นมา
 เรื่อยๆ พอพรรษาเยอะขึ้นมาเรื่อยๆ สิ่งนี้เราควรจับต้องได้บ้าง อย่างเช่น พืช.. แพทย์
 แผนโบราณเขารู้นะ ว่าพืชสมุนไพรอย่างนี้แก้โรคอะไร พืชสมุนไพรอย่างนี้ควรแก้
 โรคอะไร เขารู้ของเขา แต่ถ้าไม่ใช่แพทย์เขาก็ไม่รู้

นี่ก็เหมือนกัน เราก็กเป็นแพทย์เหมือนกัน เราเป็นแพทย์เพื่อจะชำระกิเลสของ
 เรา ความคิดนี้มันเกิดเพราะเหตุใด ความคิดเกิดขึ้นมาแล้วมันให้ผลเป็นอย่างไร
 แพทย์แผนโบราณเขารู้ถึงพืช การรักษาโรค เราต้องรู้ถึงธรรมและวินัย รู้ถึงอารมณ์
 ความรู้สึกที่มันทำลายเรา ที่มันจะทำให้จิตใจเรานะยึดมั่นตามแต่อารมณ์ความรู้สึก
 อย่างนั้นตลอดไป เราพยายามจะแก้ไข เราต้องแก้ไข เราต้องคัดแปลงของเรา ถ้าเรา
 แก้ไขคัดแปลงของเรานั้นคือการปฏิบัติ การปฏิบัติคือการเอาชนะตนเองนะ

การปฏิบัติคือการทำลายทิลิมานะ ทำลายทิลิมานะไปเรื่อยๆ นี่ทิลิมานะที่มัน
 หยาบ ทิลิมานะมันจะละเอียดไปเรื่อยๆ ทิลิมานะไม่หมดไปง่ายๆ หรอก คุณซิ เวลา
 ชั้นอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด ชั้นอย่างละเอียดสุด ชั้นอย่างหยาบๆ
 ถ้าเราพิจารณาของมัน มันปล่อยใหม่ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕
 ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ นี่โศดาบัน

เวลาอุปาทานในขั้น ๕ ขั้น ๕ อย่างกลางเป็นพระสภิกษาคามี ขั้น ๕ อย่างละเอียด กามราคะ ปฏิฆะ สิ่งต่างๆ มันก็เกิดมาจากขั้น ๕ เกิดมาจากสัญญาข้อมูลต่างๆ มันอย่างละเอียด ถ้าเราทำลายมันหมดมันก็เหลือแต่จิตล้วนๆ จิตล้วนๆ มันก็เป็นปัจเจกการ ปัจเจกการก็เป็นขั้นละเอียดสุด ละเอียดจนถ้าจิตมันไม่ละเอียดพอจะจับต้องสิ่งนั้นไม่ได้เลยนะ

ถ้าจิตมันละเอียดพอมันจะจับของมันได้ ถ้าจับของมันได้มันจะเห็นเหตุเห็นผลของมัน มันจะเกิดปัญญาของมัน ใคร่ครวญของมัน ถ้าใคร่ครวญของมันไปมันจะสิ้นสุดแห่งทุกข์เลยนะ เพราะอะไร เพราะถ้ามันทำลายปัจเจกการของมัน ทำลายธรรมชาติของมัน ทำลายหมดแล้ว สิ่งต่างๆ ทิลิมิมานะ มันจากหายไปแล้วละเอียดเข้าไปทำลายไปถึงที่สุดไม่มีสิ่งใดๆ เลย ไม่มีสิ่งใดเลยนะ ไม่มีสิ่งใดเลย เพราะสิ่งนั้นมันเป็นสภาวะ มันเป็นความจริงของมัน

แต่อันที่เห็นอสังภาวะ เห็นความจริงต่างๆ มันเกิดมาจากไหน มันเกิดมาจากการทดสอบ การตรวจสอบของเรา เกิดจากการกระทำของเรา นี่ทิลิมิมานะ สิ่งที่มีมันเป็นอารมณ์ความรู้สึกอย่าไปหวงแหน เราต้องใช้ปัญญาใคร่ครวญตลอด การหวงแหนเพราะอะไร เพราะปัญญาเราหาย ปัญญาเราไม่ทันมัน

แต่ถ้าเราไม่หวงแหน เราต้องพิสูจน์ต้องตรวจสอบตลอดเวลา สิ่งใดเกิดขึ้นมานะ เราต้องเอาพิสูจน์ เอามาตรวจสอบ สิ่งนั้นมันเป็นความจริงไหม มันเคยให้ประโยชน์กับเรามากน้อยแค่ไหน มันเคยทำลายให้เราเจ็บช้ำน้ำใจมากน้อยขนาดไหน แล้วถ้ามันยังอยู่กับเรามันจะอยู่กับเราตลอดไปไหม ความคิดกับจิตนี้มันจะอยู่ด้วยกันตลอดไปไหม ถ้าจิตเวลาตายไปแล้ว จะมีความคิดอยู่อย่างนี้อีกไหม ถ้ามันยังมีความคิดอย่างนี้เราจะหวงทำไม

มีคนถามปัญหาบ่อยมากนะ เวลาจิตมันดีขึ้นมา จะมีความสุข อยากจะมีอารมณ์อย่างนี้ตลอดไป สิ่งที่มีความอยากจะยึดมั่นถือมั่นมันให้มันอยู่กับเรา มันจะอยู่กับเราไหม สิ่งที่เราไม่ต้องการ เรายังผลักไสมันไม่ยอมไปหรือ ความทุกข์นั้น ความเศร้าหมองใจ ความต่างๆ ที่มันกระแทกหัวใจเรานะ เราพยายามผลักไสมันนะ มันจะไปได้ไหม มันไม่เห็นไปสักที มันก็อยู่กับเราตลอดไปนะ

มันอยู่กับเราด้วยทัศนหาความทะยานอยากโดยที่เราไม่รู้ใจ แต่สิ่งที่เรารู้เราอยาก เพราะเราเข้าใจว่ามันดีหรือไม่ดีเราก็ยังทำมันไม่ได้ นี่เพราะทำไม่ได้ เราถึงไม่เห็นความเพียรชอบของเรา ไม่เห็นสติปัญญา ไม่เห็นคุณสมบัติของเรา ถ้าเราเห็นคุณสมบัติของเรานะ ต้องได้!

เพราะคำว่า “ต้องได้” ขึ้นมา ทุกอย่างมันเปลี่ยนแปลงหมดนะ ต้องได้ขึ้นมา เห็นไหม การเดิน การก้าวไปตามที่กิเลส เราก็จะไม่ก้าวเดินตามมันไป เราจะก้าวเดินไปตามธรรม ก้าวเดินไปตามธรรม พระพุทธเจ้าบอก ก้าวเดินไปให้มีสติสัมปชัญญะ ถ้ามีสติสัมปชัญญะความคิดมันจะเกิดได้อย่างไร เพราะสติสัมปชัญญะเราอยู่กับการก้าวเดินนั้น สติสัมปชัญญะอยู่กับการเคลื่อนไหวของเรานั้น ความคิดจะเกิดได้อย่างไร

แต่ถ้าความคิดเป็นเรานะ เราจะคิดของเรานะ ทิลิมานะมันเกิดขึ้นมากับเราอยู่ อย่างนั้น เราก็อยู่กับความคิดของเรา เพราะความคิดของเรามันอยู่กับเราตลอดเวลา มันสลัดไม่ออก สลัดไม่ได้ ก็อยู่กับเราอย่างนี้ตลอดไปนะ

เพราะเราขาดสติใจ ถ้ามีสติขึ้นมา การเคลื่อนไหว การเดิน เราจะมีสติปัญญาอยู่กับมัน แล้วสิ่งที่มันคิดออกไป นี่ใจคิดแล้วใจ รู้ทันใจ เพราะมันรู้ทัน เพราะมีสติ มันรู้ทันหมด ความคิดมันเกิดไม่ได้ ถ้าความคิดเกิดได้สติก็ตามทัน ถ้าสติตามทันมันก็มีโอกาสแก้ไข มีโอกาสกระทำ

นี่คุณสมบัติ สมบัติของพระ.. สมบัติของพระคือศีลธรรมจริยธรรม การกระทำนะ สภาวธรรมที่เกิดเป็นสมาธิ สภาวธรรมที่เกิดเป็นปัญญา เป็นสภาวธรรมที่มีการเกิดใจ มีการกระทำ แล้วมีการเกิด พอมีการเกิดขึ้นมาเพราะปัญญามันหมุนรอบวงรอบของมัน มีปัญญาของมัน มีการแยกแยะของมัน

แล้วปัญญาแยกแยะของมัน คุชิ เวลามันปล่อยวางด้วยปัญญาอย่างหนึ่ง เวลามันปล่อยวางด้วยคำบริกรรม ปล่อยวางด้วยปัญญาอบรมสมาธิอย่างหนึ่ง ปล่อยวางด้วยปัญญาคือการแยกแยะ การคัดแยกคัดกรอง ปัญญาที่มันพิจารณาของมันเป็นอย่างหนึ่ง มันเห็นหมด มันรู้หมด รู้ว่าปัญญามันปล่อยวางอย่างไร มันมีรูสึกอย่างไร มันมีความภูมิใจอย่างไร

ถ้ามันมีความภูมิใจอย่างนี้เกิดขึ้นมา ความภูมิใจนะ เราชนะ คูชิ ทางโลกเขา แข่งขันก็พากัน ชนะกัน เขายังมีความภูมิใจ เขายังมีการเลี้ยงฉลองกันเลย แล้วเวลา สติปัญญาเราชนะกิเลสแต่ละรอบๆ ทำไมเราจะไม่ภูมิใจ แล้วไม่มีใครรู้กับเรานะ เวลาเราทุกข์ตรอมใจใครจะรู้อะไรกันเรา มันมีแต่หน้าขึ้นนอกตรม เวลาจิตใจเรามัน ถอดถอนขึ้นมา ใครมันจะรู้จะไปกับเรา แต่เรารู้กับเรานะ มันเป็นปัจเจกตั้ง มันรู้ จำเพาะตน มันรู้ในหัวใจ มันชื่นใจ มันพอใจ ถ้ามันพอใจ ก็พาเขาแพ้ชนะกัน นะเขา ยังเลี้ยงฉลองกัน

ไอนี้เราชนะกิเลสแต่ละรอบๆ นะ เราจะฉลองกับอะไรล่ะ เราก็ฉลองกับการ ปล่อยวางของใจ ใจมันปล่อยวางอารมณ์ความรู้สึกทั้งหมด มันมีความสุขทั้งหมด มันมีความพอใจทั้งหมด มันมีสติสัมปชัญญะทั้งหมดเห็นใหม่ นี่มันมีความสุขใหม่

ทุกขนี้ควรกำหนด สุขไม่ต้องกำหนดมัน สุขก็คือสุข มีสติตั้งอยู่รับรู้เห็นใหม่ คูชิ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาอยู่กับสติ อยู่กับพุทโธจะไม่เสีย นี่ก็เหมือนกัน จิตมัน ปล่อยวางหมด มันก็อยู่กับผู้รู้ อยู่กับสุข ความสุขเราอยู่กับมัน

ทิลิมันไปไหน ทิลินะ ทิลิมันไปไหน ทิลิมัน โคนปัญญาทะล่อมเข้ามา โคน ปัญญาทำลายหมด สิ่งนั้นมันเป็นวิชาชีพ สิ่งนั้นมันเป็นความเป็นอยู่ สิ่งนั้นคูชิ พระ เราก็มีอาชีพนะ เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง พระเรามีอาชีพบิณฑบาต

คูชิ มีการขัดแย้งทางโลก อาตมาขอบิณฑบาตความขัดแย้งนั้น ความขัดแย้ง นั้นนะอย่าขัดแย้งกันเลย อาตมาขอบิณฑบาตใส่บาตร เห็นใหม่อาชีพของพระเรา บิณฑบาตเป็นวัตร อาชีพของเราอยู่ได้ คูสิ ปัจจัย ๔ เรามีบาตร มีไตรจีวร มีอาหาร มีเครื่องนุ่งห่ม มีบ้าน มีที่อยู่อาศัย มียารักษาโรค ปัจจัย ๔ พระเราก็มีบริจาร ๘ ก็ ปัจจัย ๔ เหมือนกัน เราเลี้ยงชีพโดยชอบ

ถ้าเลี้ยงชีพโดยชอบสิ่งที่เราเลี้ยงชีพชอบ เราก็มีอาชีพของเรา เราก็มีวิชาชีพ ของเรา ที่นี้ ศีลธรรมจริยธรรมเป็นคุณสมบัติของเรา วิชาชีพของเรา อาชีพเรา บิณฑบาตเป็นวัตร เคนจงกรมนั่งสมาธิภาวนา มันไม่มีอะไรวัดค่าเป็นสถิติ เป็น สมบัติทางโลก แก้ว แหวน เงิน ทอง เขานับจำนวนของเขาได้ แต่เราจะนับจำนวน ของเราด้วยการภาวนา เราจะนับจำนวนของเราด้วยความสงบของใจ มันปล่อยวาง

มาก็เห็น ปล่อยวางด้วยสมาธิก็เห็น ปล่อยวางด้วยปัญญา ก็เห็น เราผู้ของเรา ปังจัดตั้ง
 สันทิฏฐิโก รู้โดยจิต ทิลิมานะวางไว้

สิ่งที่มันเป็นอริยสัจ สัจจะมันเกิดขึ้น เพราะมันไม่ใช่ทิลิมานะ มันเป็นมรรค
 ญาณ มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริง เพราะเราวางทิลิได้ ปัญญา มันเลยเกิด มันเลยมี
 การกระทำ มันเลยมีมรรคผลขึ้นมา ถ้าเรายังมีทิลิอยู่ ยึดทิลินั้นมันเป็นโลก ทิลิเป็น
 โลก สัมมาทิลิ มันเป็นเรื่องของโลกๆ มันเป็นสภาวะที่โลกนั้นเกิดขึ้นมา

แต่สภาวะธรรมที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง สภาวะธรรมที่เป็นมรรคญาณที่เกิดขึ้น
 สิ่งที่เกิดขึ้นมันมาจากไหนล่ะ มรรคญาณมันเกิดขึ้นมาจากไหน มันขึ้นมาอย่างไร
 เราเอาตัวนี้เป็นตัวตั้ง ธรรมะมันเกิดขึ้น ปัญญา มันเกิดขึ้นมา ทิลิมันไม่มี ถ้าทิลิมิ
 มรรคสามัคคี มรรค ๘ มันรวมตัวอย่างไร ถ้ามันมีทิลิอยู่ ทิลิมันขวางอยู่ มรรคจะ
 รวมตัวไม่ได้

มันจะไม่มรรคสามัคคีไม่ได้ มรรคสามัคคีไม่ได้ มันจะเกิดธรรมจักรไม่ได้
 ทางเอก มัคโคเกิดไม่มี มัคโคไม่เกิด มรรคไม่เกิด มันเกิดนิโรธได้อย่างไร ถ้าไม่มี
 มรรคนิโรธมาจากไหน แล้วถ้ามันจะมีมรรค มีมรรคมันจะมาอย่างไร ถ้ามันเกิดทิลิ
 มานะอยู่ มรรคมันจะเกิดได้อย่างไร ในเมื่อมันขวางมรรคนั้นอยู่ เราถึงต้องให้เป็น
 สัจจะความจริง เราจะไม่ถือทิลิสักสิ่งใดๆ เลย ไม่มีทิลิอะไรที่จะมาเป็นอัตรตาใจ

ทิลิของเราใจ อะไรของเรานี้เป็นอัตรตา แต่สัมมาทิลิ สัมมาทิลิคือความเห็นที่
 เคลื่อนที่ไป เป็นศีล สมาธิ ปัญญา ในทิลิในความเห็นปัญญาของศีล ปัญญาของ
 สมาธิ ปัญญาของวิปัสสนา สุข ปัญญา มันเคลื่อนไป มันละเอียดขึ้นไปเป็นขั้นๆ ขึ้น
 ไป ใครเป็นคนรู้ใครเป็นคนเห็น ถ้ามันไม่มีปัญญาอยู่ มันจะรู้จะเห็นของมันได้
 อย่างไร

ถ้ามันมีปัญญา มันรู้ของมันอยู่ มันพัฒนาการ จิตมันพัฒนาการเป็นขั้นเป็น
 ตอนขึ้นไป มันเข้ามาทำงานของมัน นี่มรรคมันเกิด นี่สมบัติของพระ ถ้าสมบัติของ
 พระมันเกิด สมบัติตรงนี้ นี่ไง พยายามกระตุ้นเตือน พยายามพูดอยู่ ให้เราได้มรรค
 ได้ผล ได้มรรคได้ผลนะ มันจะเป็นอริยทรัพย์ มันจะเป็นสมบัติของเรา

ถ้าเป็นสมบัติของเรา สมบัติของพระ เราเป็นพระ เราเป็นนักปฏิบัติ ถ้าสมบัติ
 อย่างนี้เกิดขึ้นมามันเป็นอริยทรัพย์จากภายใน มันเป็นอริยทรัพย์ไม่ใช่หินทับหญ้า
 ไม่ใช่ขยะใต้พรม มันเป็นอริยทรัพย์ มันเป็นที่ทรัพย์ของพระ มันเป็นที่ทรัพย์ของเราที่
 เราบวชมาทั้งชีวิตเลยนะ เราต้องการสิ่งใด เราต้องการมรรคญาณ มรรคเกิดขึ้น เกิด
 นิโรธ ความรู้แจ้ง ถ้าเกิดความรู้แจ้งของเราขึ้นมา อันนี้เป็นหัวใจนะ

อันนี้เราอยู่ด้วยกัน สังคมทุกสังคมมันต้องมีการขับเคลื่อน มันต้องมีปัจจัย
 เครื่องอาศัย นี่สังคมของเราต้องอาศัย แล้วสังคมของเรา คุณิ สังคมถ้าเขาเชื่อถือ
 ขึ้นมา งานมันเกิดขึ้นมาต่อเนื่อง เพราะเรามีสังคม เรามีโลก เราอาศัยโลกอยู่ เราจะ
 สงเคราะห์ เราจะถืองานโลก งานจึงเกิดขึ้นมา งานเกิดขึ้นมาเพราะเรายู่กับโลกไง
 แต่เราจะไม่ลืมชีวิตพระ เราจะไม่ลืมสมบัติของเรา

สมบัติของเราเป็นตัวตั้งนะ ถ้าเรามีสมบัติเราถึงจะช่วยโลกได้ ถ้าเราไม่มี
 สมบัติ เราไม่มีความรู้ เราไม่มีความจริง เราจะเอาอะไรไปช่วยโลก การช่วยโลก
 ไม่ใช่ที่เราไปช่วยโลกจนลืมตัวนะ จนหลักลอย ขาลอย ว่าเราจะต้องช่วยโลกกัน
 ตลอดไปนะ เราจะช่วยโลกต่อเมื่อเรามีหลักเกณฑ์ เราถึงจะไปช่วยเหลือเขา

ที่นี้งานที่เกิดขึ้นมาเป็นงานที่จะสงเคราะห์ งานจะช่วยเขา ไม่ใช่งานของเรา
 งานของเราคือในทางจรรยาบรรณสมาธิภาวนา แต่ในเมื่อผู้ที่รับผิดชอบผู้ที่ดูแล เราก็
 ดูแลรับผิดชอบเพื่อให้มันขับเคลื่อนกันไปได้ ไม่ใช่สิ่งที่นั่นเป็นตัวหลักนะ ตัวหลัก
 ยังเป็นทางจรรยาบรรณ ตัวหลักยังเป็นสิ่งที่ในร้านในกุฏิเรา แต่การนั่งสมาธิภาวนาคือ
 งานของพระเป็นตัวหลัก งานนั้นเป็นงานบริหารจัดการที่เราจะสงเคราะห์โลก

ฉะนั้นทิลุความเห็นทางโลกเออวางไว้ ทิลุ.. สิ่งที่เป็นสัมมาทิลุ แล้วทิลุแล้ว
 มันจะมีหยาบมีละเอียด แล้วถ้าทิลุมันจะไปขวางมรรค ทิลุมันต้องปล่อยไปให้มัน
 พัฒนาการของมันไป จากศีล สมาธิ ปัญญา จากปัญญาเป็นโลกุตตรปัญญา แล้วเป็น
 มรรคญาณ มรรคสามัคคี มรรค ๘ นะมันย่อยสลายรวมกันเป็นสามัคคีกัน แล้ว
 รวมตัวเพื่อสมุจเฉทปหานเป็นยะถากุตัง ญาณทัสสนะ เกิดขึ้นมากับจิต แล้วจิตจะ
 เห็นตามเป็นจริง เพื่อสมบัติของพระ เอวัง